

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
NOVEMBER 2020

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE: LEPHEPHE II
SEPEDI FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II

Nako: diiri tše 2½

100 meputso

HLOKOMELA

1. Lephephe le le na le matlakala a 5, kgonthišiša gore a feletše.
 2. Araba dipotšišo ka moka, gomme o šomiše mareo a maleba a Sepedi.
 3. O tla lahlegelwa ke meputso ka mopeleto wo o fošagetšego.
 4. Ngwala ka bothakga.
-

KAROLO YA A PADI**KEKANA, M. A. 1989 – NNETE FELA****POTŠIŠO YA 1**

Bala setsopolwa se ka tsinkelo gore o kgone go araba dipotšišo tša go se latela.

Karabo o hweditše ba mo letetše ge a boa thapama, rragwe le Mabusha. Ba lauma kotsi ka mahlong a bona, difahlego di šorofetše bjalo ka mabitla. Karabo o rile go ba lebelela gatee a tseba gore go senyegile. Gomme go na le gore a tšhoge, a kwa a thatafa le yena, a tsenwa ke setetenene sa gore ga go tle se se tlogo – a ka se katakate yena. O be a le bjalo Karabo ge a tenegile o be a sa laolege le go tšhošetšega, ebile a sa kgathale.

Mabusha lebakeng le o ile a mo hlaba ka (i) **mahlo a a nago le marumo ka gare** a re: "Nke o hlatholle gore o tseba bjang sephiri se sa rena monna. Ke se re ratago go se tseba go wena sa pele. Mme o hlokomele re nyaka nnete fela, ga re bapale."

[Letl. 56]

- 1.1 Ka dintlha TŠE PEDI hlaloša gore go tlile bjang gore *basindikheithi* ba tsebe ka sengwalwa sa Karabo. (2)
- 1.2 Na mongwadi o šupa eng ka mmolelwana wo o kotofaditšwego? Laetša gore ke sekapolelo sefe. (2)
- 1.3 Go ya ka fao o badilego puku ye, na Karabo o tsebile bjang sephiri sa *sindikheithi*? Tšweletša dintlha TŠE PEDI. (2)
- 1.4 Ke eng seo se dirilego gore Karabo a thatafale le ge a be a bona gore Mabusha le Noko ba befetšwe kudu? Tšweletša dintlha TŠE PEDI. (2)
- 1.5 Na *sindikheithi* ye go bolelwago ka yona ke eng? Hlaloša gore sephiri seo go bolelwago ka sona setsopolweng ke sefe. (2)
- 1.6 Setsopolwa se se tšweletša Karabo e le motho yo mo bjang? (1)
- 1.7 Ge o bala setsopolwa se, ponelopele ya gago ke efe mabapi le Karabo? Efa lebaka. (2)
- 1.8 Na bothata bjo go lebanwego le bjona pukung ye, bo rarolotšwe bjang mafelelong? Tšweletša dintlha TŠE PEDI. (2)

[15]

POTŠIŠO YA 2

Nnete Fela ke paditseka. Paditseka ke mohuta wa padi ye e tšweletšago bosenyi, dinyakišišo le kotlo.

Sekaseka magato a a latelago go ya le ka fao o badilego puku ye.

Bosenyi (2)
Dinyakišišo (10)
Tšhomišo ya polelo (3)

[15]**POTŠIŠO YA 3**

Badišiša setsopolwa se se latelago gore o kgone go araba dipotšišo tša go se latela.

"Ariel, gosasa ge o etla mo ke kgopela gore o tšee magato a mangwe a tlhokomelo pele."
"Ke afe ao?"
"Go kgonthišiša gore ga go motho yo a tlogo go go šala morago ge o etla mo, ke na le leano le lebotse. E re ge o tloga kgašong o ye ..."

[Letl. 196]

Tšweletša poledišano ye ya ka godimo ka mokgwa wo o kgodišago go laetša gore o tseba diteng tša puku. Šomiša sebopego sa maleba.

Kabo ya meputso

Sebopego sa poledišano (2)
Dintlha (8)

[10]**POTŠIŠO YA 4**

Thulano ke sebetša se bohlokwa seo se tlišago maatlakgogedi le go thuša go tšweletša morero wa sengwalwa. Sekaseka **thulano** ya padi ye ka mokgwa wo o kgodišago.

Teori (2)
Dintlha: (15)
Tšhomišo ya polelo: (3)

[20]**60 meputso**

KAROLO YA B DINGWALWAŠOMIŠWA**POTŠIŠO YA 5**

Araba potšišo E TEE go tše di latelago, setšweletšwa sa gago se be botelele bja mantšu a go se fete 200.

Lebeledišiša diswantšho tše di latelago gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

[<www.google.com>]

[<www.google.com>]

- 5.1 Wena bjalo ka raditaba, o be o swere potšišotherišano le yo mongwe wa barutwana ba marematlou bao dithuto tša bona di angwago ke tiragalo ye e tšwelelago diswantšhong. Re alele **potšišotherišano** yeo.

GOBA

- 5.2 Ngwalela molaodi wa Eskom **lengwalo la boipelaetšo** mabapi le seo se diragalago diswantšhong. Tšweletša ditšhišinyo gore bothata bjo bo aparetšego naga bo ka rarollwa bjang.

[30]

POTŠIŠO YA 6

Araba potšišo E TEE go tše di latelago, setšweletšwa sa gago se be le mantšu a go se fete a 120.

Araba dipotšišo tše di latelago o lebeletše diswantšho tše.

[<www.google.com>]

[<www.google.com>]

- 6.1 Mogolo wa gago o beakanya moletlo wa go keteka seo o se bonago diswantšhong tša ka godimo. Tsentsha letsogo ditokišetšong tša tiragalong ye ka go mo thalela **karata ya taletšo**.

GOBA

- 6.2 O be o le gona tiragalong ye e tšwelelago diswantšhong. Ngwala ditiragalo tša letšatši le ka gare ga **pukutšatši**.

[10]

40 meputso

Palomoka: 100 meputso